
GAZTEEN ARGAZKI

sozioekonomikoa.

2026ko Urria.

LAB¹

EUSKAL
SINDIKALISMO
ERALDATZAILEA

Gazteen argazki sozioekonomikoa

Ernai eta LAB
2026ko urrian.

Aurkibidea:

0.	Sarrera	5.
1.	Gazteen soldatak 1500 eta 1600 euroren erreferentziarekin	6-7.
2.	Gazteen lan harremanak	8-24.
3.	Etxebizitza	25-29.

0. Sarrera

Garai nahasiak bizi ditugu. Kapitalismoaren metaketa fasearen amaiera betean aurkitzen gara, zeinaren ondorioz ezagutu dugun mundua egunez egun aldatzen ari den. Neoliberalismoaren presmisa faltsua jada sostengaezina da, eta herritarrok are prekarioagoak gara testuinguru honetan. Izan ere, sakoneko krisialdi batean murgilduta gaude, geroz eta zailagoa bilakatuz bizitzeko oinarrizkoak diren behar eta eskubideak asebetetzea. Guzti honetan gainera sistema zisheteropatriarkal kapitalista bere aurpegi autoritario eta basatiena erakusten ari da, eta hori gutxi balitz, berau sostengatzeko ematen ari den erreakzioaren eta faxismoaren gorakada nabarmena ukaezina da, herritarrok are gehiago zapalduz.

Testuinguru honetan Euskal Herria moduko herri txiki eta zalpalduak erronka handiak ditu. Baita herri honetan bizi garen gazteok ere. Izan ere, gure herriak ez du nahikoa tresnarik bidegurutze global honetan agertu diren askotariko auzi berriei heltzeko. Ez eta gure herriaren biziraupena bera bermatzeko. Gainera, aipatutako krisi orokortuaren baitan gazteok talde prekarizatuenean artean aurkitzen gara. Hau ez da kasualitatea, historian zehar metatuz joan den egoera da. Eskulan merkea, lan esperientziarik eza, edota "aukera" bat edukitzearen atzetik produzitzen den esplotazio modernoa. Egungo sistemak gazteok lan indar kostu baxu gisa irudikatzen gaitu, subjektuengan soilik ikuspegi ekonomikoa txertatuz. Gainera, mito hau sinetsi egin du gizartearen hein handi batek, gazteak alfer hutsak garela esaterakoan; "gaur egungo gazteek ez dute lanik egin nahi".

Horrela beraz, gure herriak eta munduak orokorrean bizi duen une historiko erabakigarrian, Ernaitik Urrats bat aurrera kanpaina abiatu dugu, herri honetako gazte orok duintasunez bizitzeko ezinbesteko diren auziak mahaigaineratuz. Zentzun horretan, gazteon egoera sozioekonomikoaren berri ematen duen txostena ehundu dugu LABekin batera. Gazteon egoera ulertzeko lagungarri izan asmo du dokumentu honek, gazteon argazki sozioekonomikoa osatzen duten datu ezberdinak jasoz. Honen helburua gazteon egoera ahalik eta modu zehatzenean aurkeztea da. Horretarako, hainbat datu iturri erabili ditugu; INE, Eustat, Nastat eta gizarte segurantzaren datuak. Hortaz, dokumentu honetan aurkituko dituzuen datuak hiru ataletan daude multzokatuta; (i) 1.600€ - 1.500€ko atalasearekin kalkuluak, (ii) gazteen lan harremanak eta, (iii) etxebizitzaren kalkuluak.

**Kontuan izan behar dugu datu hauek genero sistema bitar batetik aztertuta daudela eta beraz txosten honetan gizon eta emakume kontzeptuak erabiltzen dira.*

1. Gazteen soldatak 1500 etan 1600 euroen erreferentziarekiko.

Lanbide arteko Gutxieneko Soldata (LGS) langileek enplegu batean gutxienez jasotzen duten diru-sarrera da. Europako Gutun Sozialak, Lanaren Nazioarteko Erakundearen 131. hitzarmenak eta 2022/2024 Europako Zuzentarauak gomendatzen dute LGSk lanaldi osoko batz besteko soldataren %60 izan behar duela.

Hego Euskal Herriaren kasuan kasuan, Espainiako gobernuak da LGS zehazteko eskumena duena, eta ez du gomendio hori betetzen.

Gainera, ez du aintzat hartzen lurralde ezberdinen errealitatea. Jakin badakigu Espainiako Estatuko egoera eta Hego Euskal Herrikoa ez direla berdinak. Beraz, gomendioa Euskal Herrian aplikatuko bagenu, gutxieneko soldata 1.628€ izan beharko litzateke. Hau da, beste hitz batzuetan esanda, Hego Euskal Herrian bizitza duina garatzeko minimoa. Horregatik, berebiziko garrantzia ematen diogu 1.600 euroko erreferentziari, hortik beherako soldata dutenak, zeharka edo zuzenean, langile prekarioak direlako.

Azterketa honetan, hileko 1.500€ eta 1.600€ gordinetik¹ beherako soldatak kobratzen dituztenak zenbat diren jasotzen da. Izan ere, 1.500 €ko LGS gehiengo sindikalaren aldarrikapen bateratua da, martxoaren 17an greba orokorra eragin zuena. Eta 1.600 €ko LGS, LABen aldarrikapen propioa².

1. 14 pagatan.
2. Kalkulu hori INEk lau urtetik behin soldata egituraz egiten duen inkestatik kalkulatuta dago.

Gazteak egoera zaugarrian daudela baieztatzen dute datuek³.

1.500 € BAINO GUTXIAGOKO SOLDATAK DITUZTEN GAZTEAK	25 URTETIK BEHERAKOAK	34.974 GAZTE	5 GAZTETIK 2
		%39,26	
	30 URTETIK BEHERAKOAK	61.572 GAZTE	3 GAZTETIK 1
		%32,13	

1.500 € baino gutxiagoko soldatak dituzte 25 urtetik beherako 34.974 gaztek eta 30 urtetik beherako 61.572k. Hau da, 25 urte baino gutxiago dituzten 5 gaztetik 2k, 1.500 € baino gutxiago kobratzen dituzte. 30 urtetik beherakoei dagokienez, 3 gaztetik 1 da kokatzen da kopuru horretatik behera.

1.600 € BAINO GUTXIAGOKO SOLDATAK DITUZTEN GAZTEAK	25 URTETIK BEHERAKOAK	42.974 GAZTE	2 GAZTETIK 1
		%48,25	
	30 URTETIK BEHERAKOAK	77.616 GAZTE	5 GAZTETIK 2
		%40,50	

1.600 euro kobratzera heltzen ez diren gazteak are gehiago dira. 25 urtetik beherakoen artean, 2tik batek 1.600 euro baino gutxiago kobratzen ditu, eta 30 urtetik beherakoen artean, 5 gaztetik 2 dira 1.600€-ko atalazera heltzen ez direnak.

Hitz gutxitan, hogeita bost urte baino gutxiago kobratzen dutenen ehunekoa %48,25 da; bi pertsonatik bat. Lan egiten dutenen 25 urtetik beherako gazteen erdia ezin dute bizitza duinik garatu. Gainera, 30 urte baino gutxiago dituzten gazteen 2/5-i berdina gertatzen zaie.

Beraz, 25 urtetik beherakoen diru sarrerek emantzipatzeko aukera gutxi ematen dute lan egin arren. Eta, 30 urte bete arte zailtasunak aurkitzen dira bizitza duin bat garatzeko, eta horrek aukerak handitzen ditu egoera zaugarrian jarraitzeko. Kasu honetan, goi mailako ikasketetan inbertitzen hasten dira gazteak, lan harremanetan etorkizun hobea bermatzeko asmoz.

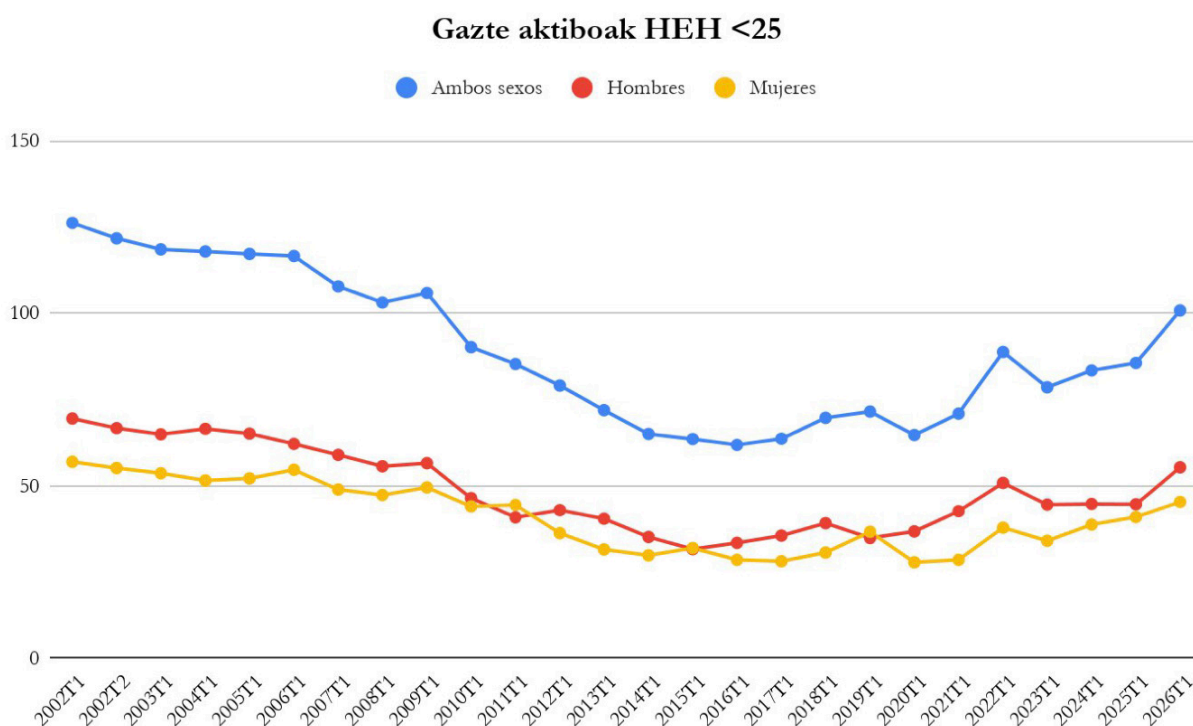
3. Datu hauek Muestra Continua de Vidal Laboral-eko datuetatik atera dugu. 2024ko datuak oinarri izanda, eskura ditugun azkenak dira

2. Gazteen lan harremanak

Datu hauek EPAtik (*Encuesta de Población Activa-tik*) atera ditugu. Zehaztu behar dugu hau inkesta bat dela, eta hortaz, bere alde onak eta txarrak dituela. Alde batetik, ezkutuko ekonomia eta kontraturik gabe lanean ari diren langileak ere aintzat hartzen ditu, eta honek, beste bide batzutatik ezagutu ezin ditugun errealitateen berri izatea ahalbidetzen digu. Baina, beste alde batetik, inkesta bat izaterakoan, datuak estrapolatu egiten ditu, eta nahiz eta fidagarria izan, kontuan eduki behar dugu ez dela erabat zehatza.

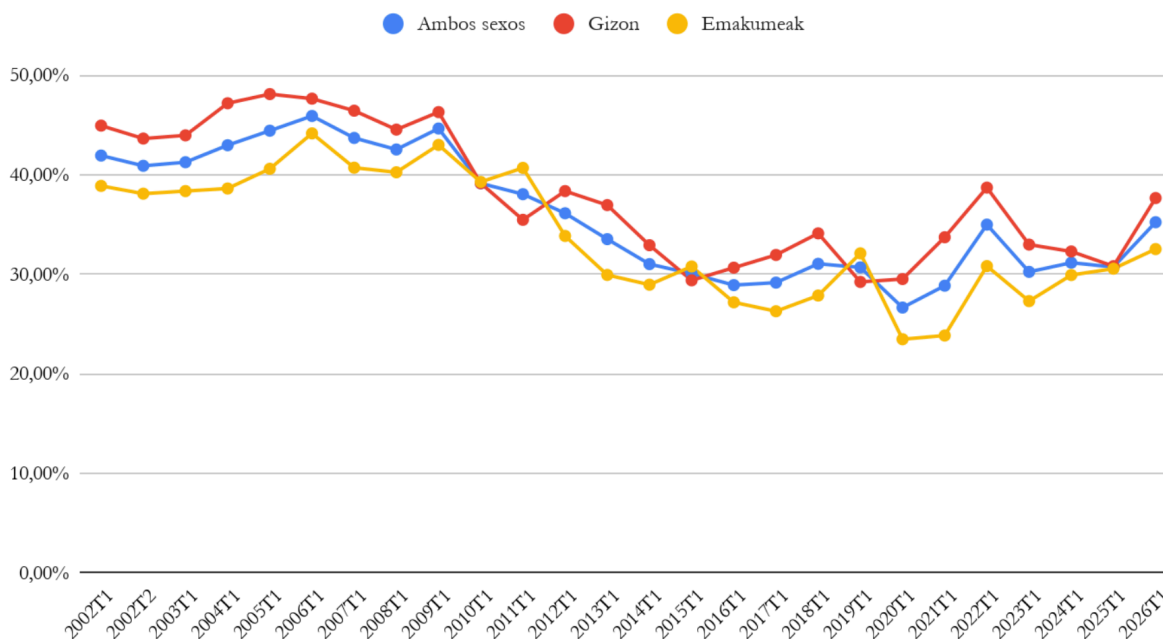
2.1 Lan merkatuaren argazkia

2.1.1. Hego Euskal Herria.

Gaur egun, Hego Euskal Herrian 100.800 gazte aktibo⁴ daude, 2008an baino 25.400 gutxiago. Grafiko honetan ikusten dugun bezala, gazte aktiboen beherakada nabarmena izan da 20 urtetan, 2002tik 2021era. Azken urte horretatik aurrera gora egin du gazte aktiboen kopuruak, baina ez da heldu 2008ko mailara.

JARDUERA TASA GAZTEAK HEH <25

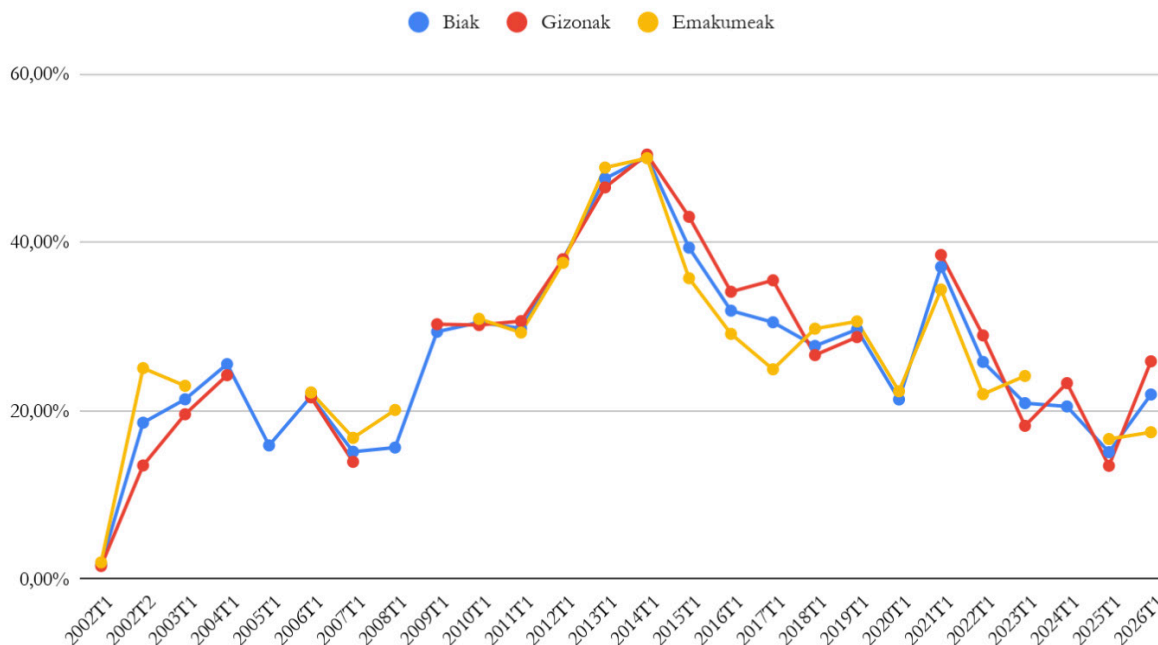

Jarduera edota aktibitate tasak jendarteak lan-merkatuan duen partaidetza-maila adierazten du, hau da, zenbat pertsona dauden lanean edo lan bila. Hortaz, aktibitate tasa handia bada, jende asko ari da lanean edo lan bila, eta txikia bada, kontrakoa (hau da, asko direla ikasleak, erretiratuak, lana bilatzeari utzi diotenak, etxeko lanak egiten dituztenak, etab). Hego Euskal Herriko kasuan, ikusi genezake jarduera tasa altuena 2006 eta 2007 artean izan zela, baxuena aldiz, 2020an. Hala ere 2006tik 2020ra beheranzko joera izan du. Izan ere, egoera zaurgarrian dauden pertsonak zailtasun handiagoak dituzte lan-merkatuan sartzeko. Horrek eragiten du horietako asko ikasten hastea, eta, horren ondorioz, jarduera tasa jaistera.

2020tik 2026ra jarduera tasa igo egin da, nahiz eta 2007ko zifretara heldu ez den.

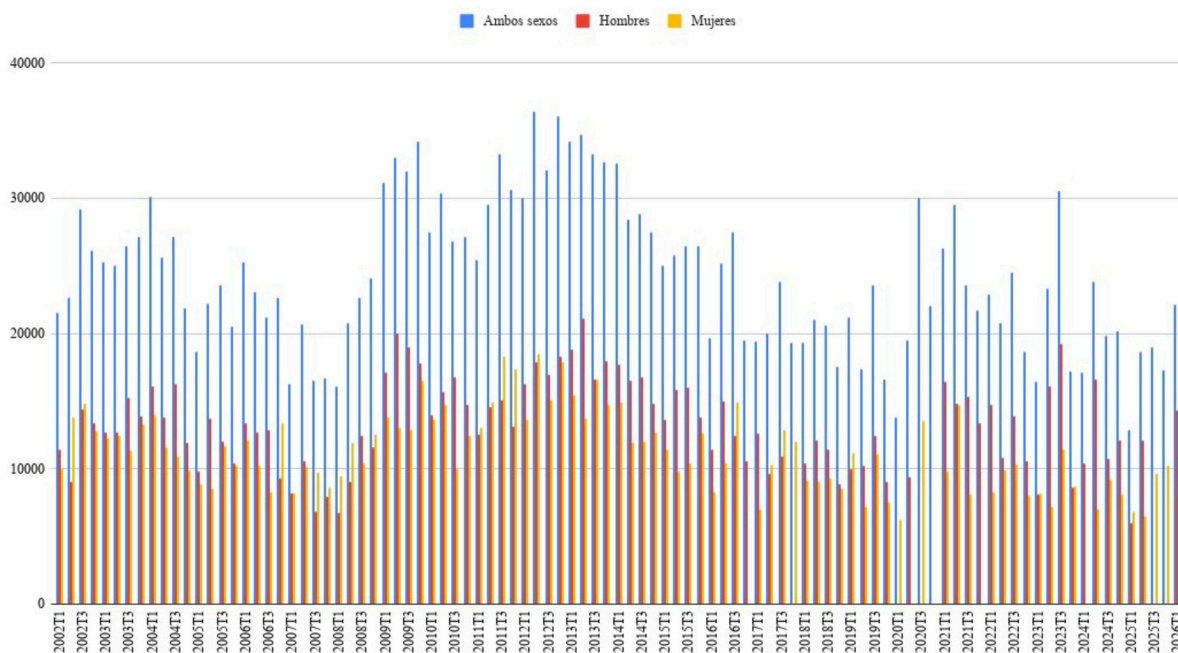
4. Aktiboak lanean daudenak edo lan bila daudenak dira.

LANGABEZI TASA GAZTEAK HEH urteko batz bestekoa <25

Gazteen langabezia tasari erreparatzen badiogu, ikusi genezake altuena 2014ean izan zela, %50ekoa. Hau da, populazio aktiboa kontuan hartuta –lana bilatzen ari zirenak eta lanean zeudenak–, bitik batek ez zuen lana aurkitzen. Kontuan izan behar dugu aktibitate tasa ere txikitu egin zela. Honek zera esan nahi du: gazteen lan harremanak bereziki prekarioak dira eta eskaintzen zaizkien lanek gutxitan izaten dituzte baldintza onak. Hortaz, egoera horren aurrean, ikasten jarraitzea da alternatibetako bat. Horrek aktibotasun tasa jaistea dakar (eta batzutan, baita langabezia ere). Kasu honetan, 2014an hasi ziren nabaritzen 2008-2012ko krisiaren ondorio lazgarrienak.

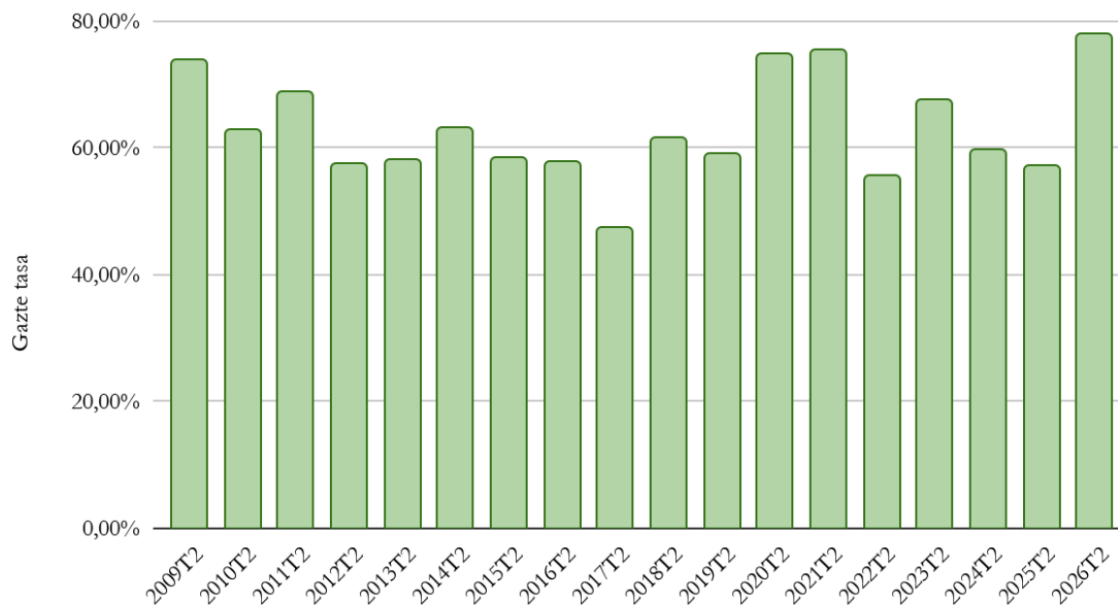
Nahiz eta 2025ean %15era heldu den, 2026an berriz igo da eta %21era iritsi da. Horrek esan nahi du 5 gaztetik 1 langabezian dagoela.

HEHn erregistratutako langabezia <25

Grafiko honek 25 urtetik beherakoen langabezia erregistratua erakusten du, Lanbiden eta Lansaren izena emanda dauden gazteen kopurua. Aurreko grafikoan ikusitako langabezia tasak lan harremanetan aktibo dauden gazteen artean enplegurik ez dutenen proportzioa neurtzen du. Beraz, bi adierazleek errealtate bera aztertzen duten arren, ikuspegi ezberdinetatik egiten dute, eta biak osagarriak dira. Hau da, langabezia tasak langabeen pisu erlatiboa neurtzen du, eta erregistratutako langabeziak erregistro administratiboetan jasotako gazte langabeen kopurua.

Grafiko honek aurrekoaren antzeko ibilbidea jarraitzen du, 2012ko bigarren hiruhilabetea erregistratutako langabezia altuena erakutsiz; 36.400 gazte langabetu izan ziren. Langabezia tasarekin gertatzen den bezalaxe, 2025ean erregistratutako gazte langabetuak gutxitu baziren ere, 2026aren lehen hiruhilekoan handitu egin da kopurua, langabezia dauden 22.100 gazte erregistratzeraino.

Lehen enplegu bila dabiltzan langabeak <25 (HEH)

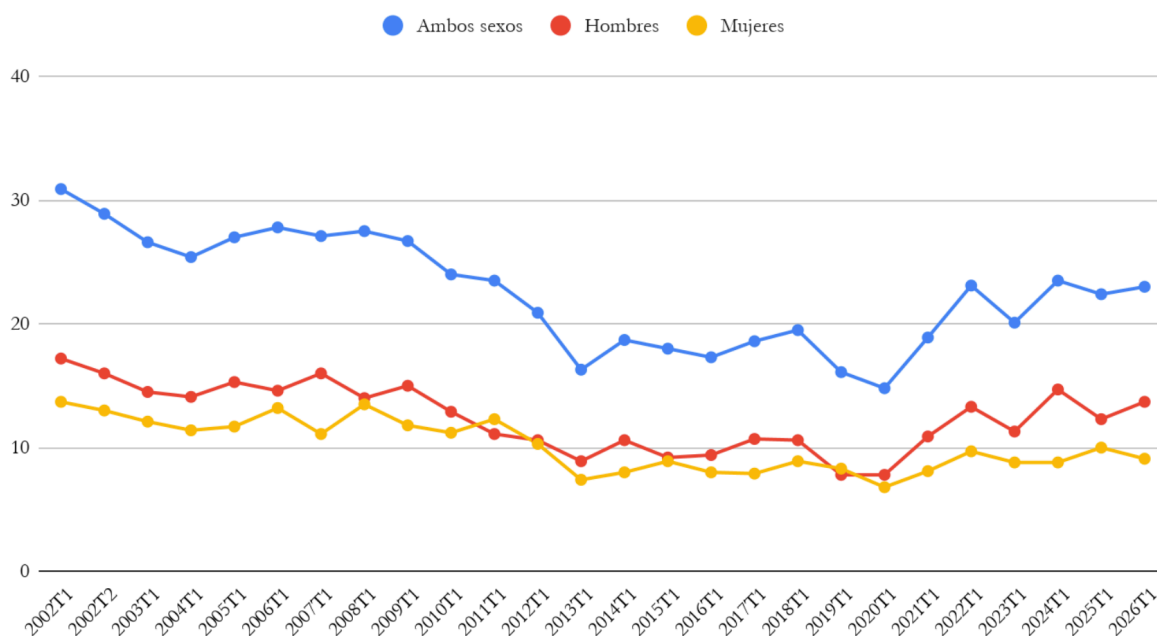

25 urtetik beherako gazte langabeen artean, lehen enplegua bilatzen dutenen proportzioa azaltzen du grafikoak. Horien artean, gora egin dute lehen enplegu bila dabiltzan langabeek 2026ko bigarren hiruhilekoan. Krisi garaietan, lan bila daudenen kopuruak behera egiten du –ikasten jarraitzeak aukera handiagoak ematen dituelako ustea dagoelako–. 2020an berriz, gora egin zuen COVID-19aren ondorioz, eta 2026an ere gora egin du lana aurkitzeko aukera handiagoa dagoelako (lan horiek baldintza prekarioetan egin arren).

Horrez gain, 20 urtetik beherakoen artean, gizonezkoak dira lehen lanaren bila dabiltzan gehienak. 20 eta 29 urte bitartean, aldiz, emakumeak dira beren lehen lanaren bila dabiltzan gehienak. Erraza da zergatia jakitea: lan harremanek emakumeak zokoratzen dituzte, eta horiek profesionalki prestatzearen alde egiten dute lan merkatuan sartzeko aukera handiagoa izateko.

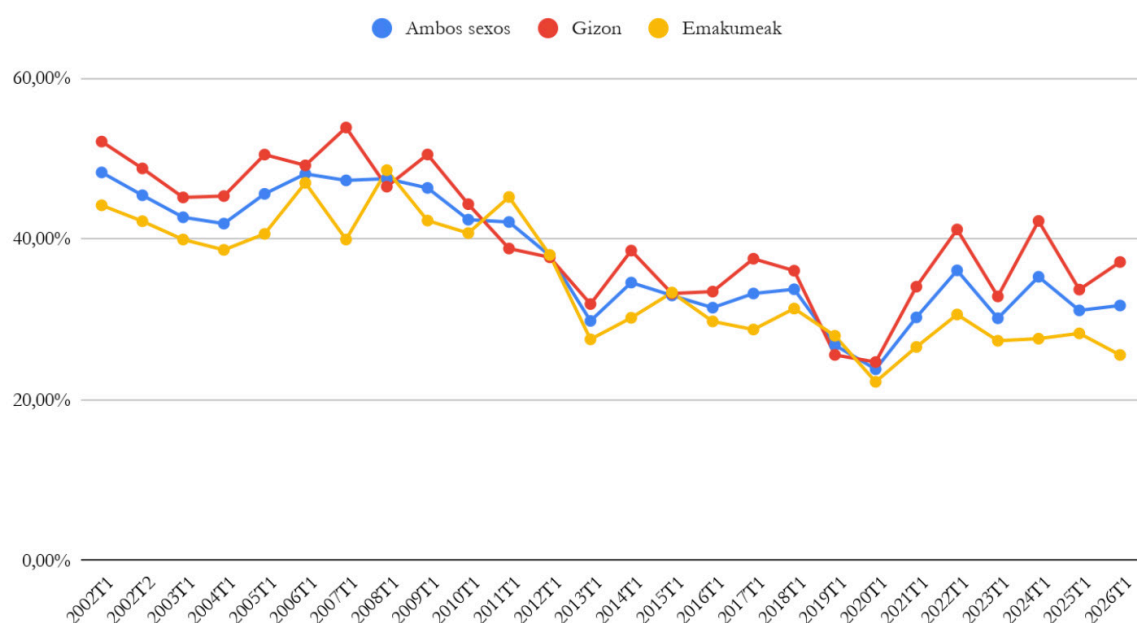
2.1.2. Nafarroa.

Gazte Aktiboak - NG <25

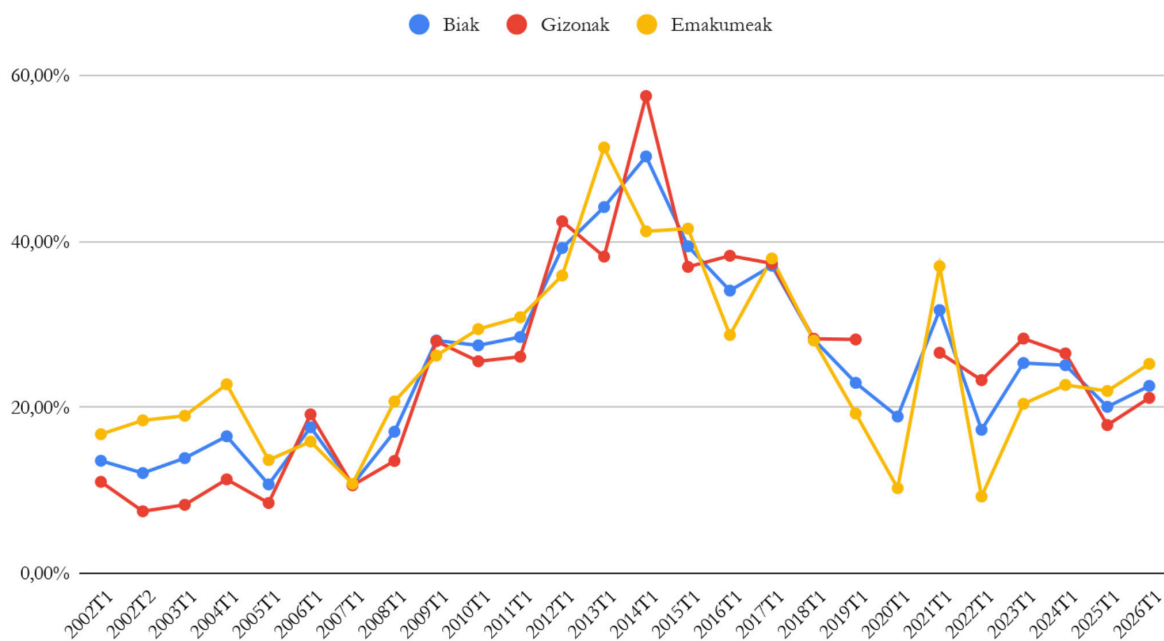
Nafarroan nabarmenagoak izan dira 25 urtetik beherako gazte aktiboaren kopuruaren gorabeherak. Hego Euskal Herrian beheranzko joera jarraitua izan den arren, Nafarroan gora egin zuen 2004tik 2008ra arte, eta hortik bere minimora heldu zen 2013an, 16.300 gazte aktiborekin (2005ean 27.300 gazte aktibo zauden). 2018ra arte berriz igotzen jarraitu zuen eta pandemia garaian berriz jaitsi egin zen. Igoera handia jasan zuen 2022an, eta gaur egun arte igotzen jarraitzen du.

Jarduera tasa NG <25

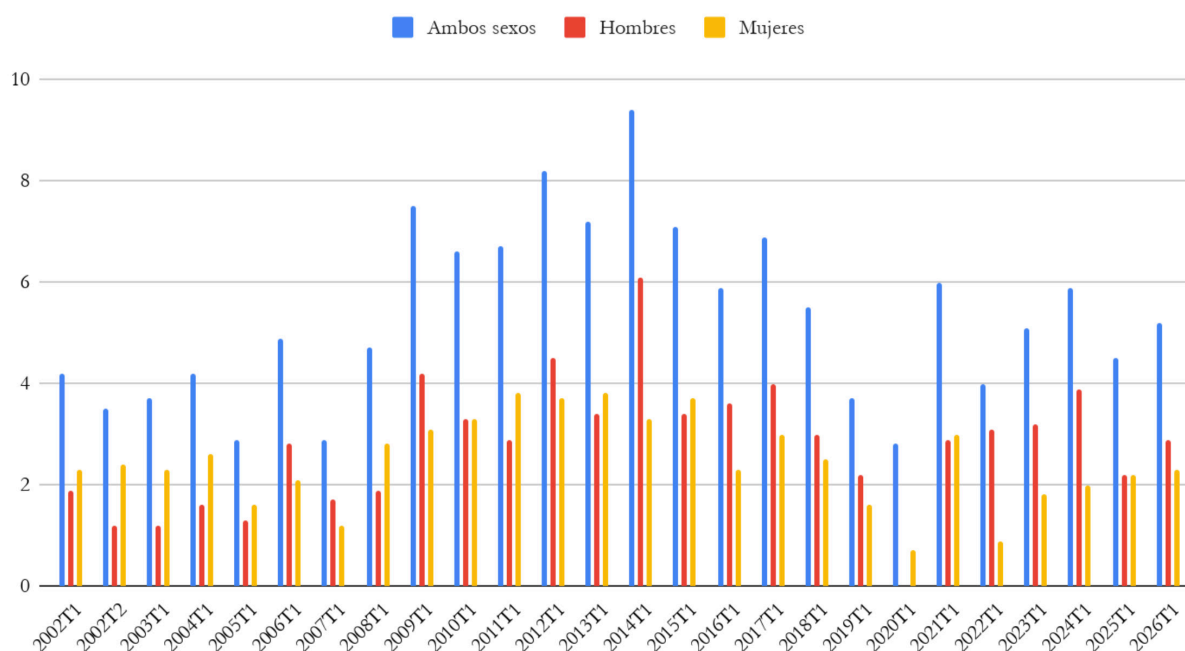
Jarduera tasa gorabeheratsuagoa da. Hego Euskal Herrian tasarik altuena %41 eta baxuena %35 den bitartean, Nafarroan %48tik %31ra pasatzen da. Gainera, emakumeen kasuan ez da 2002an zuen mailari iritsi. Emakumeen artean %25 dira lanean edo lan bila daudenak, eta gizonezkoen artean %37.

Langabezi tasa NG <25

Langabezia tasak 2014an jo zuen gaia, eta %57,55era heldu zen gizon gazteen artean. Izan ere, 2014ko langabezia altua 2012ko krisiaren ondorio berantiarrek izan zen, ekonomiak berreskuratzeko denbora behar baitu. Horren ostean, beheranzko joera izan du orokorrean, nahiz eta emakumeen langabezia tasa modu nabarmenean igo zen 2021ean. 2025ean jaitsi egin zen eta 2026ko lehen hiruhileko gora egin zuen, batez ere emakumeen artean.

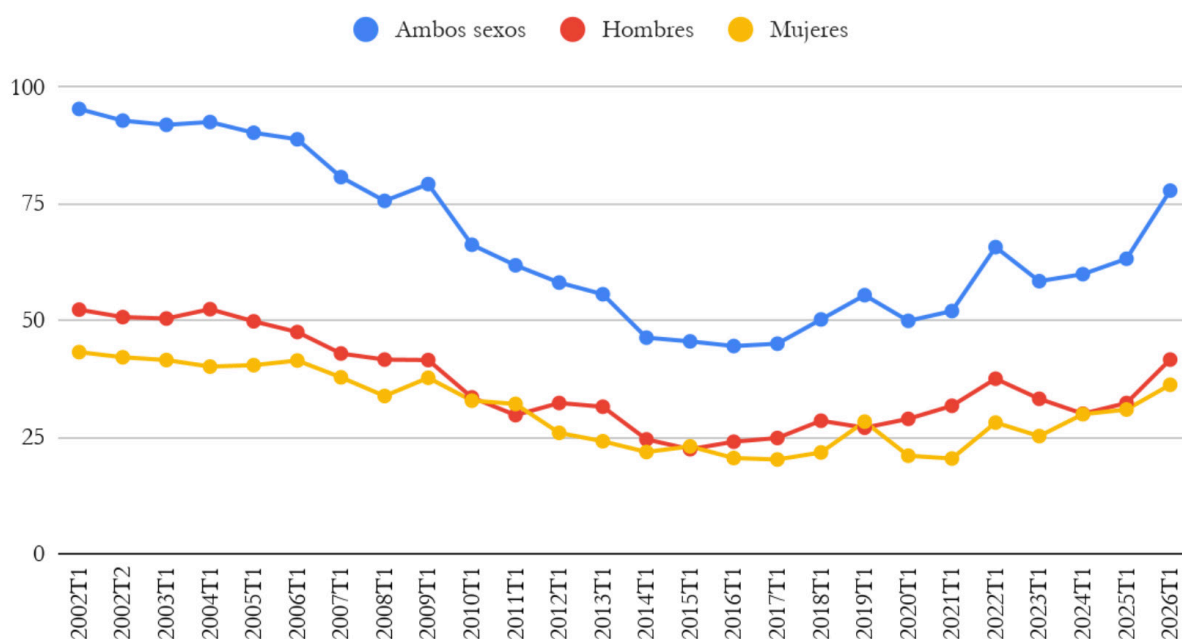
Erregistratutako langabezia - NG <25

2014koak izan ziren daturik okerrenak, 9.400 gazte egon baitziren langabe moduan erregistratuta. Lehen esan bezala, 2025an behera egin zuen langabeen kopuruak, eta 2026an gora egin zuen (aurreko urtean baino 7.000 pertsona gehiago).

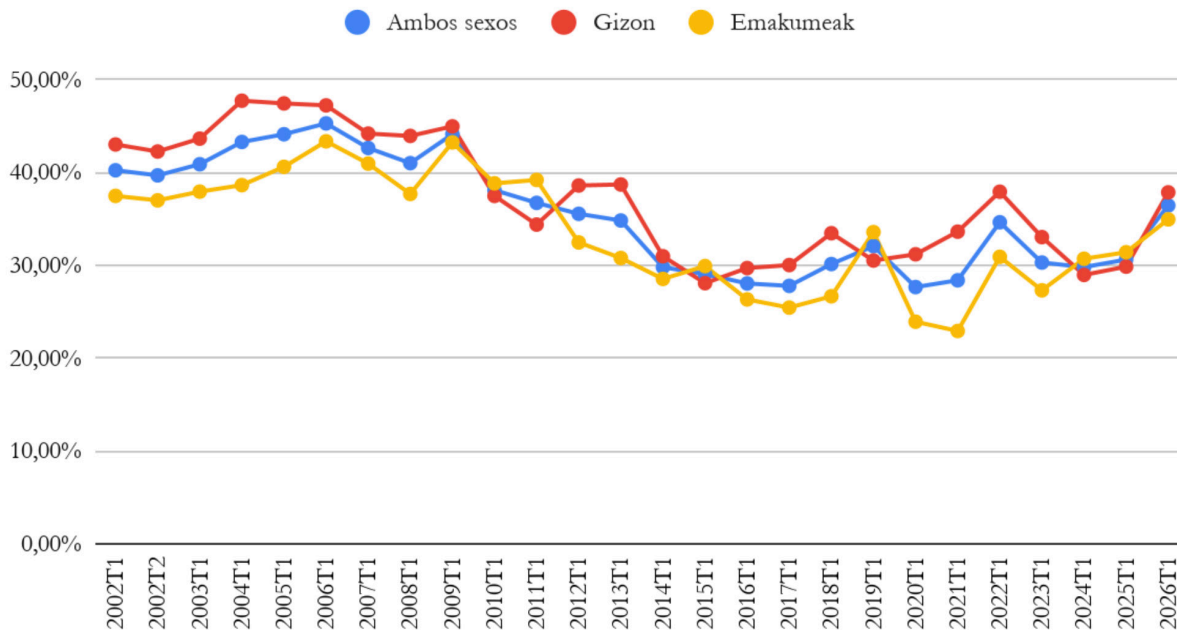
2.1.3. EAE.

Gazte aktiboak - EAE <25

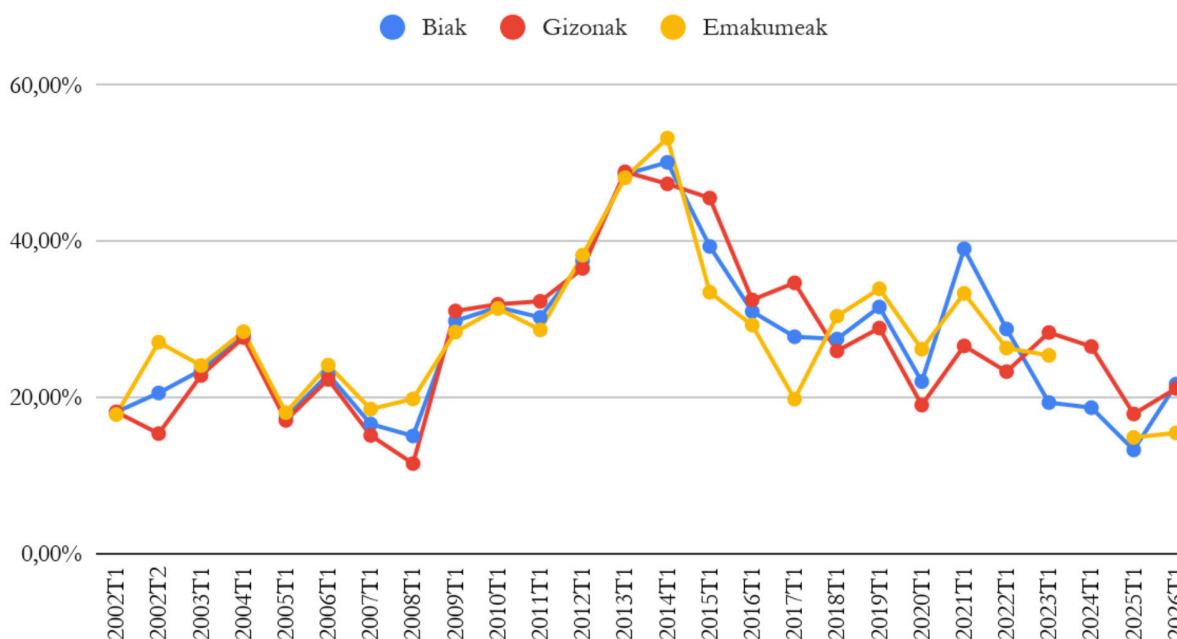
EAEko datuei erreparatzen badiegu, beheranzko joera ikusten da 2002tik 2018ra arte, Hego Euskal Herriko eta Nafarroako kasuetan bezala. Datu txikiak 2016koak izan ziren, 44.500 gazte aktiborekin. 2002an 95.300 izan ziren. 2026ko lehenengo hiruhilekoan 77.800 gazte aktibo zeuden, 2016an baino 30.000 gehiago.

Jarduera Tasa - EAE <25

EAEn, jarduera tasa handitzen ari da. Emakume eta gizonen arteko aldea egon den arren, 2026an nahiko parekoa zen egoera.

Langabezi tasa gazteak- EAE <25

Langabezia tasarekin ere berdina gertatzen da. 2014ean heltzen da maximo historikoetara, %50,11era guztira eta %53,21era emakumeen artean. Gaur egun %21ean kokatzen da.

Erregistratutako langabezia gazteak EAE <25

Erregistratutako langabezia bikoiztu egin da 2025etik 2026ra, 8.400 langabetik 16.900ra.

Ondorioak

- Azpimarratu nahiko genuke emakume gazteen langabezi tasa baxuagoa dela, emakume gazte aktiboak gutxiago direlako. Hau da, emakume gutxiago daude lan bila edo lanean, ikasketetara ematen direlako; etorkizunean baldintza hobekoak edukiko dituzten enpleguak bilatzeko probabilitatea handiagoa izan dadin. Horrek ere eragiten du lan bila dauden emakume gazteak errezago aurkitzea lanpostuak. Baina horrek ez du esan nahi genero arrakala ez dagoenik. Izan ere, emakumeak denbora gehiagorik egoten dira ikasten baldintza hobekoak bermatzeko asmoz.
- Bestalde, azken boladan gazteen artean langabezia handitu egin da aktibo gehiago daudelako. 2026an gazte gehiago daude lan bila, horregatik langabezia handiagoa da. Halere, lana aurkitzea errazagoa den arren, lan baldintzek prekarioak izaten jarraitzen dute, eta hortaz, lan egiteak ez du independentzia ekonomikorik bermatzen.
- Azkenik, ohartarazi nahiko genuke momentuko krisien ondorioak etorkizun hurbilean agertzen direla. Esaterako, 2008-2012ko krisia 2014-2016ko datuetan agertzen da. Orain gertatzen ari diren krisiek (etxebizitzarenak, ingurumenarenak, inflazioarenak, etab.), hurrengo urteetan gogorrago joko dute, nahiz eta gaur egun lehenengo ondorioak nabaritzen hasi garen.

2020ra arte beheranzko joera izan du lanean ari diren gazteen kopuruak. Baina 2021tik hona, gero eta gazte gehiago daude lanean. Honen arrazoia izan daiteke gazteek lan-merkatuan gero eta parte-hartze handiagoa izatea, eta, batez ere, askok lanpostu bat baino gehiago izatea, behar ekonomikoaren, prekaritatera egokitzearen eta ziurgabetasunak baldintzatutako ingurune batean autonomia bilatzearen ondorioz. Honen atzean egon daitezke soldata baxuak eta bizi-kostua, batetik, eta polyworking⁵ eta dibertsifikazioaren gorakada, bestetik.

- Soldata baxuez eta bizi-kostuaz hitz egiten dugunean, lan-pobreziaz, etxebizitzaz eta inflazioaz ari gara. Hau da, gazte askok, enplegua izan arren, ez dute beren oinarritzko beharrak, hala nola elikadura eta garraioa, asetzeko besteko diru sarrerarik. Egoera askoz larriagoa da etxebizitza ere kontuan hartzen badugu. 2008tik 2020ra alokairuen prezioa soldatak baino zortzi aldiz gehiago igotzen da, eta horrek gazteak ordu gehiago lan egitera edota bigarren enplegu bat bilatzera behartzen ditu. Horrez gain, egungo inflazioak bizi kostua garestitu du, eta diru-sarrerak ez dira neurri berean igo. Honek, *poliworking* edo enplegu-aniztasuna handitzea ekarri du.
- *Polyworking* (enplegu aniztasuna) eta dibertsifikazioaren gorakada. Gero eta gazte gehiagok dituzte bi enplegu edo gehiago. Enplegu bakar batek bizi-baldintza duinak bermatzen ez dituen testuinguruan, gero eta gazte gehiagok enplegu bat baino gehiago izatera jotzen dute diru-sarrera nahikoak lortzeko. Fenomeno hau ez da aukera libre baten emaitza, lan merkatuaren prekarizazioaren adierazlea baizik. Malgutasun gisa aurkezten dena, prekaritatearen normalizazioa bihurtzen da. Lana, askotan, bizirik irauteko ezinbestekoa da, eta lan merkatutik atera ondoren, zailagoa izan daiteke berriro sartzea.

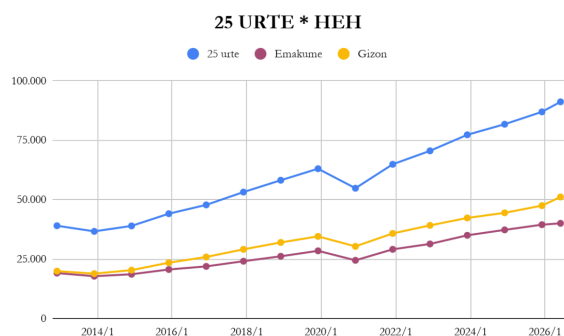
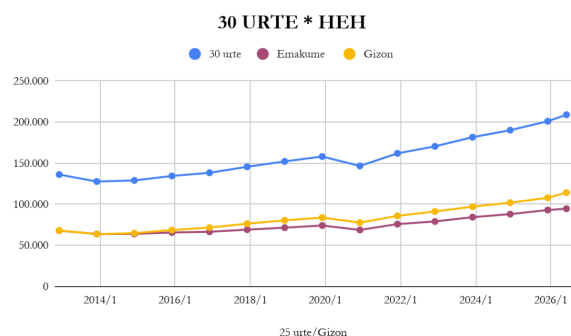
2.2 Gizarte Segurantzaren datuak

2.2.1. Hego Euskal Herria.

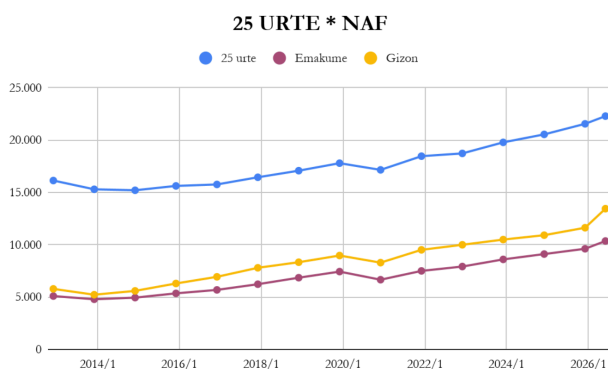
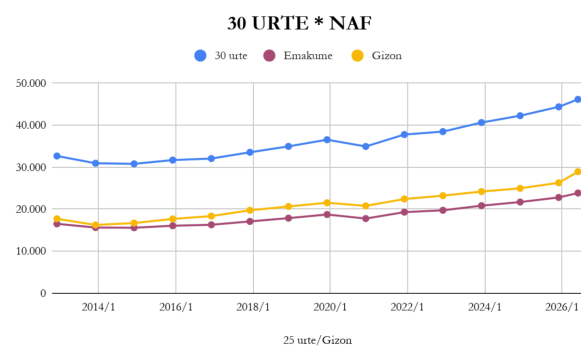
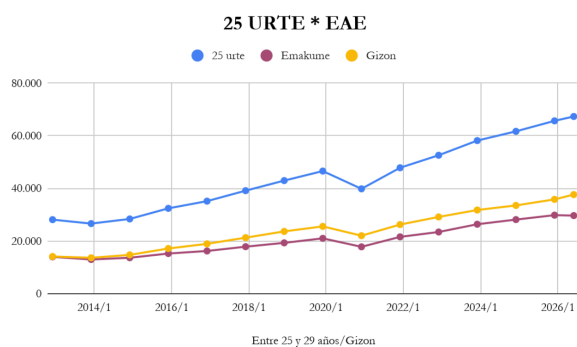
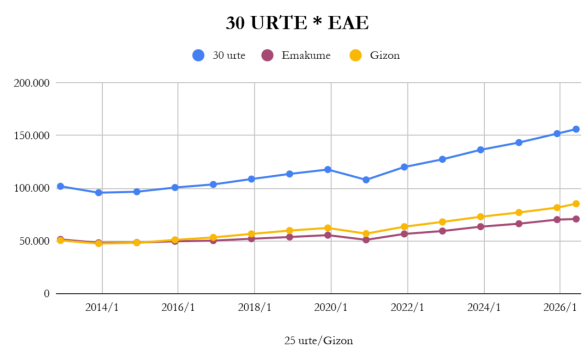
EPAk ez bezela, gizarte segurantzaren datuek Hego Euskal Herriko datu guztiak ematen dizkigute, hau da, gizarte segurantzako erregimen orokorrean jasotzen diren alta guztiak. Baina, honek baditu alde txarrak. Aipatu moduan, gizarte segurantzaren ematen diren alta guztien datuak lortu ditugu, baina horiek ez dute izkutuko ekonomia aintzat hartzen, kontraturik gabe ari diren langileak, ordaindu gabeko aparteko orduak...

Hortaz, gizarte segurantzak erregimen orokorrean lanean daudenen kopurua ematen digu. 25 urtetik beherakoen kopurua 2014tik modu esponontzialean handitu da, 2021ean kenduta. Horrela, 2026ko ekainean 91.129 gazte zeuden altan emanda. Horietatik 40.000 emakumeak ziren eta gainontzekoak gizonak. 30 urtetik beherakoen artean, logika berdina ikus dezakegu, neurri apalagoan, eta genero arrakala txikiagoarekin.

5. Poliworking gazte askok bi lan edo gehiago izatea da, diru-sarrerak osatzeko eta prekaritateari aurre egiteko. Enplegu bakar batek ez du segurtasun ekonomikorik bermatzen, eta horregatik, gazteek enplegu bat baino gehiago izatera jotzen dute.

Nafarroan eta EAEn emaitza antzerakoak aurkitzen ditugu:

2.3 Afilizazioa

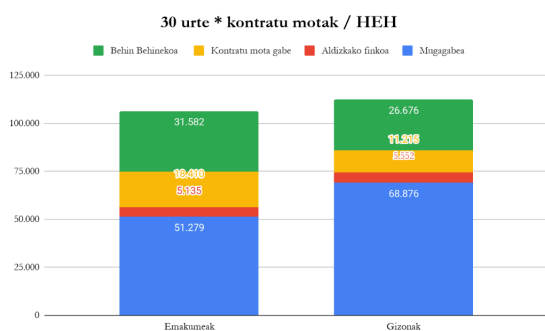
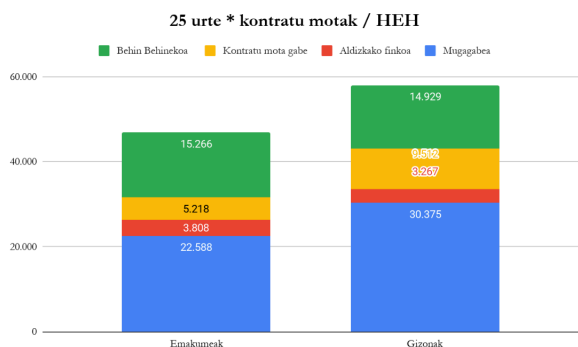
2.3.1. Hego Euskal Herria

- 25 urtetik eta 30 urtetik beherako afiliatuak

DATU ABSOLUTUAK					%			
GENEROA		AFILIZIO A GUZTIA	30 URTETIK BEHERAKO GAZTEAK	25 URTETIK BEHERAKO GAZTEAK		AFILIZIO GUZTIRA	30 URTETIK BEHERAKO GAZTEAK	25 URTETIK BEHERAKO GAZTEAK
		1.337.561	218.726	104.965		%100%	%16,35	%7,84
	EMAKUMEAK	640.150	99.628	46.880	EMAKUM EAK	%47,86	%45,55	%44,66
	GIZONAK	697.407	119.096	58.083	GIZONA K	%52,14	%54,45	%55,34

Afiliazioari dagokionean, Hego Euskal Herrian 1.337.561 langile daude gizarte segurantzian afiliatuta (lanean, ezkutuko ekonomia kontuan eduki gabe). Horietatik %16,35a 30 urte baino gazteagoak dira, eta %7,84 25 urte baino gazteagoak.

- Kontratu motak

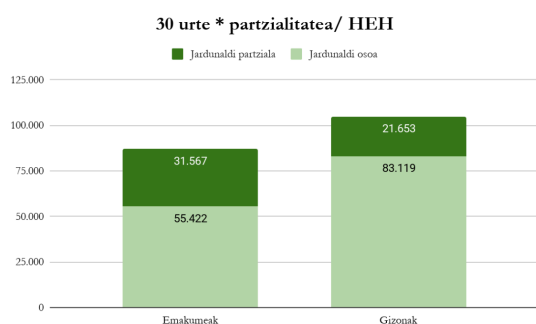
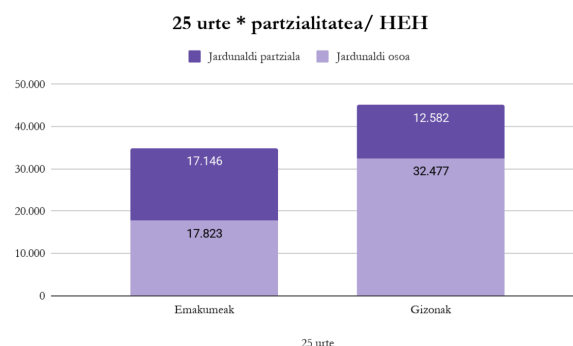
Kontratu motei dagokionez, 30 urte beherakoen artean kontratu mugagabeak dituztenak gailentzen dira, baina hau ez da nahikoa euren egoera hobetzeko. Izan ere, behin behinekotasunak pisu handia du gazteen artean. Kontuan izan behar dugu emakumeak baino gizon gehiago daudela afiliatuta. Horrez gain, behin behinekotasuna adierazgarriagoa dela emakumeen artean, zehazki gizonak baino 5.000 emakume gehiago daude. Kontratu mota prekarioenak dituztenen artean emakumeen presentzia handiagoa da; behin behinekoen artean, nolako kontratua duten zehazten ez dutenean artean eta aldizkako finkoen artean.

25 urtetik beherakoen artean logika berdina gailentzen da. Behin behineko kontratuak dituztenen artean, emakumeak gizonak baino 1.000 gehiago dira, eta kontratu mugagabeak dituztenen

artean, gizonak emakumeak baino 7.000 gehiago.

Honek emakume gazteen egoera eta genero arrakala erakusten dizkigu. Behin-behineko kontratuak dira prekarizazioaren oinarrietako bat. Izan ere, egonkortasun falta eta ziurgabetasuna ekartzen dituzte. Aldizkako kontratu finkoak dituztenek ere antzeko baldintzak izaten dituzte, adibidez, eskola-jantokietako langileek. Urte osoko jarduna izan arren, aldizkako kontratu finkoak egiten dizkiete oporrak ez ordaintzeko. Beraz, egonkortasunik gabeko egoeran aurkitzen dira langile hauek. Beraz, ez da kasualitatea behin behinekotasunean dauden langileen gehienak emakumeak izatea.

- Partzialtasuna

Lanaldi partzialek diru-sarreretan, eskubideetan, egonkortasunean eta aparteko ordainsarrietan eragiten dute. Horrek honakoa dakar: aurrezteko gaitasun gutxiago, prekaritate arrisku handiagoa eta bizi-kostua estaltzen ez duten soldatak. Horrez gain kotizazioak okerragoak dira, gutxiago kotizatzen baita. Hortaz, zuzeneko eragina izaten dute erretiroan, langabezian, ezgaitasunetan eta amatasun/aitatasunean. Ondorioa, babes sozial txikiagoa eta prestazio baxuagoak dira.

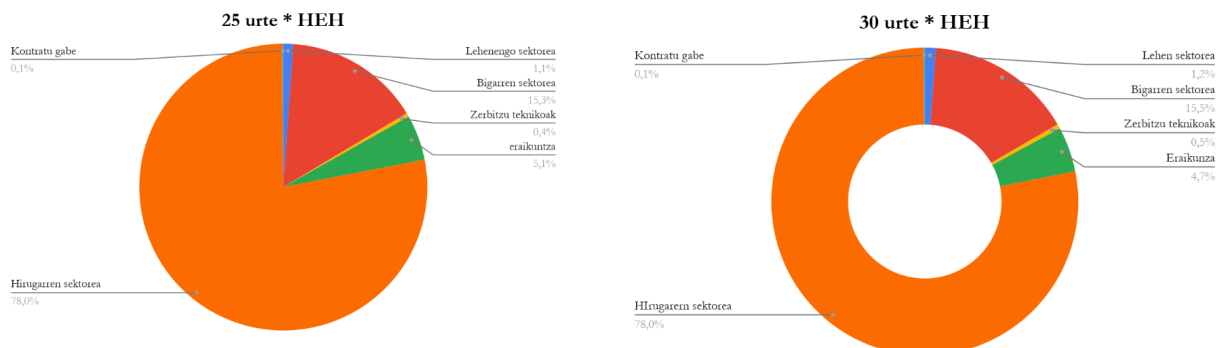
Era beran, eskubideak legez berdinak izan arren, praktikan ez da horrela izaten. Lanaldi partzialekin ari direnek prestakuntza jasotzeko aukera gutxiago izaten dute, barne-sustapen txikiagoa, ordezkaritza sindikal gutxiago eta enpresek gutxiago inbertitzen dute hauengan.

Hau honela izanda, jardunaldi partzialean aritzen direnen artean, 30 urtetik beherakoak %24 dira, eta 25 urtetik beherakoak %28. Hau da, jardunaldi partzialean dauden laurik batek 30 urte baino gutxiago du, eta 3tik ia batek 25 baino gutxiago.

Kontratu partzialen presentzia generoarekin uztartzen badugu, argazkia are okerragoa da. 30 urtetik beherakoen artean, emakumeen %36,29 lanaldi partzialean ari dira, gizonezkoek baino %16 gehiago (%20,67).

Aldiz, 25 urte beherakoen artean, ia %50ari eragiten diote lanaldi partzialek, izan ere emakume gazteen %49,03k lanaldi partzialean egiten du lan (bi emakumetik batek). Gizon gazteetan aldiz, %27,92k dute jardunaldi partziala. Argi ikusten da genero arrakala.

- Sektoreka

Bereziki larriak dira aurrean ditugun datuak. Datuak sektoreka xehatzen baditugu, ikusi genezake lehen sektorea eta bigarren sektorean ari direla gazteen %21⁶ (bai 25 urtetik beherakoen artean, bai 30 urtetik beherakoen artean). Aldiz, %78 hirugarren sektorean ari da. Honen larritasunaren zergatia argia da; hirugarren sektorea da lan baldintza kaskarrenak dituztenak. Hau da, 4 gaztetik 3k zerbitzu sektorean lan egiten du, lanaldi prekarioenak eta baldintza kaskarrenak dituen sektorean.

2.3.2. Nafarroa

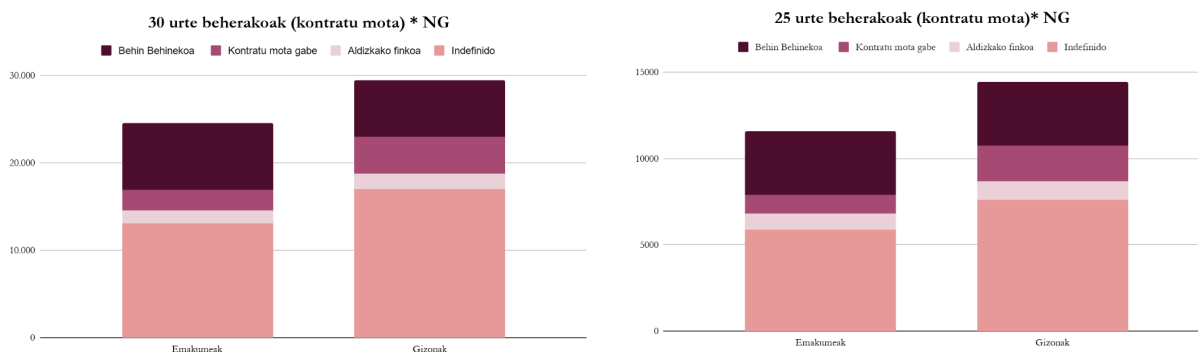
- 25 urtetik eta 30 urtetik beherako afiliatuak

DATU ABSOLUTUAK					%			
		AFILIZIOA GUZTIA	30 URTETIK BEHERAKO GAZTEAK	25 URTETIK BEHERAKO GAZTEAK		AFILIZAZ IO GUZTIA	30 URTETIK BEHERAKO GAZTEAK	25 URTETIK BEHERAKO GAZTEAK
GENEROA		312.974	54.085	26.019		%100	%17,28	%8,31
	EMAKUM EAK	146.100	24.615	11.572	EMAKU MEAK	%46,68	%45,51	%44,48
	GIZONA K	166.873	29.469	14.446	GIZON AK	%53,32	%54,49	%55,52

Hego Euskal Herriko datuak ikusi eta gero, Nafarroakoak aztertuko ditugu. Afilazioa guztira 312.974 langiletakoa da, hau da, 312.974 langile daude lanean, ezkutuko ekonomia kontuan eduki gabe. Horietatik %17,28 30 urtetik beherakoak dira eta %8,31 25 urtetik beherakoak.

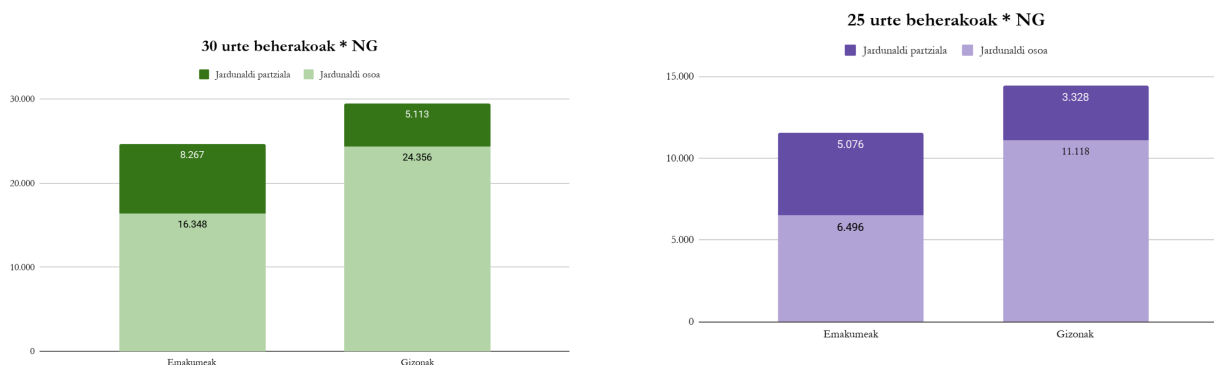
6. 25 urtetik beherakoen %21,93 eta 30 urtetik beherakoen %21,85.

- Kontratu motak

Kontratu motari dagokionez, Nafarroako egoerak Hego Euskal Herrikoaren logika berdina jarraitzen du. 30 urtetik beherakoen artean, 3.000 gizon gehiago daude mugagabeen artean, eta mila pertsona gehiago behin behinekotasunean. Aldiz, 25 urte beherakoen artean, 2.000 gizon gehiago dira mugagabeen baina zifra berdina behin behinekotasunean. Beraz, esan genezake emakume gutxiago daudela afiliatuta, eta proportzionalki egoera kaskarragoan daudela lan merkatuan.

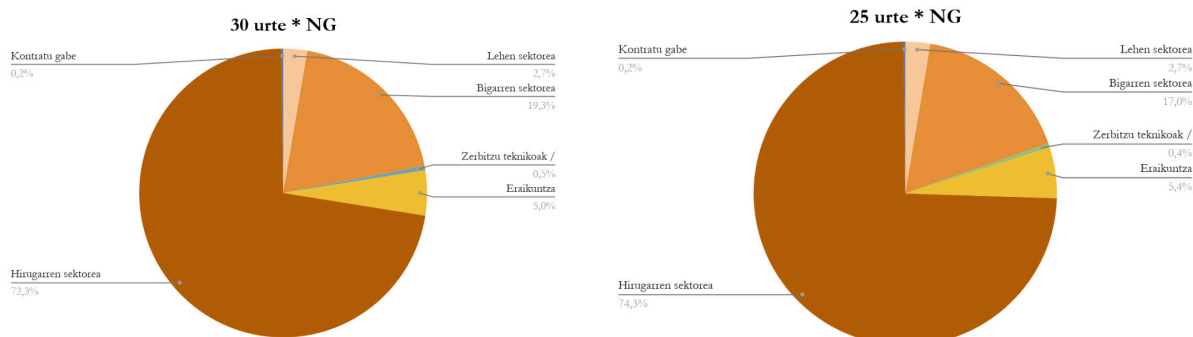
- Partzialtasuna

Nafarroan, partzialtasuna genero arrakalak baldintzatuta dago. 30 urtetik beherakoen artean, emakume gazteen %33,58 lanaldi partzialetan ari da, eta gizonezkoen %16. Gazteagoen artean, gehiago dira lanaldi partzialetan ari direnak. Horrela, 25 urtetik beherakoen artean, emakumezkoen %43,86k jardunaldi partziala dute, eta gizonen artean aldiz, %23,03k. 2.000 pertsonetako aldea dago bi generoen artean.

Bi aldagaien –adina eta generoa– uztartzeak ekartzen du, hortaz, argazkirik beldurgarriena. Hego Euskal Herriko logika bera jarraituz, emakume gazteen artean, 4tik ia 2k jardunaldi partziala dute.

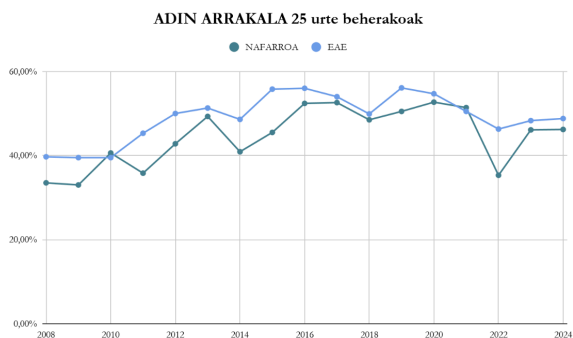
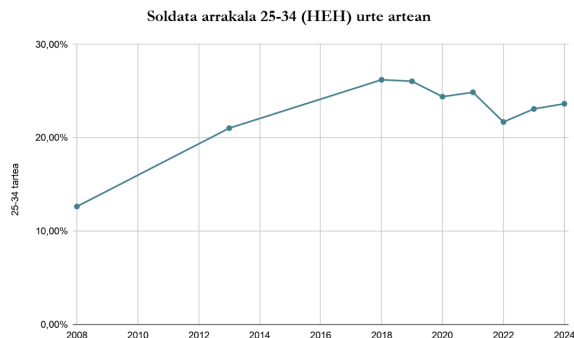
- Sektoreka

Ekonomiaren tertziarizazioa begibistakoa da. Hego Euskal Herrikoa handiagoa den arren, Nafarroakoa ere nabarmena da. Egia da Nafarroan lehen sektoreak (+%1) eta bigarren sektoreak (+%4/ +%1) pisu handiagoa dutela Hego Euskal Herrian baino. Hala ere, hirugarren sektorean ari da langile gazteen %73⁷. Hirugarren sektorean aurki daitezke, hain zuzen ere, egonkortasun txikiena duten egoerak.

Ez da kasualitatea lan-baldintzarik kaskarrenak dituen sektorea izatea gazteen presentzia handiena duena. Gainera, egoera hori lurralde ezberdinetan errepikatzen da.

2.4 Adin arrakala

Adin arrakala gazteen batez besteko soldataren eta batez besteko soldata orokorraren artean dagoen aldea da. 25 urtetik beherakoen artean, adin arrakala ia %50ekoa⁸ da gaur egun, bai EAEn bai Nafarroan. 25 eta 34 urte artean dituztenean artean, aldiz, 2008tik 2018ra arrakala bikoiztu egin zen (%12tik %26ra). 2018tik 2024ra gorabeherak izan ditu, baina balio berdintsuetan mantendu da.

Beraz, ondorioztatu genezake adin arrakalak bere horretan jarraitzen duela, eta nabarmena dela.

- 25 urtetik beherakoen %74,34 eta 30 urtetik beherakoen %72,29.
- 2024an, EAEn %48,80 eta Nafarroan %46,20.

3. Etxebizitza

3.1 Jabetza

Diru sarreren %30 etxebizitza ordaintzera bideratuko balute, 2024an gazteek 30-31 urte beharko lituzkete, batez beste, etxebizitza sozial bat ordaintzeko. Etxebizitza libreen kasuan, ordea, 53 urte beharko lituzkete. Halere, oraindik ez da datuetan islatzen higiezinaren merkatuaren ziklo espekulatiboaren hasiera; izan ere, 2025ean etxebizitzaren prezioa maximo historikoetara iritsi zen, nahiz eta oraindik ezin dugun kalkulua zehaztu.

Benetan salagarria iruditzen zaigu gazteek etxebizitza bat ordaintzeko behar duten denbora. Adin guztien batezbestekoa aintzat hartuta, babes ofizialeko eta etxebizitza sozialak ordaintzeko 19 urte behar dira; 25 urtez azpiko gazteen kasuan, 30 urte. Antzera gertatzen da etxebizitza libreekin: adin guztien batez bestekoa 35 urte bada ere, 25 urtetik beherako gazteek 53 urte beharko lituzkete.

Kontuan hartu behar da kalkulu hauek ez dituztela barne hartzen hipoteken eskuragarritasunari lotutako baldintzak, ezta interes-tasen gorakadak ere. Horren harira, deigarria da behar handiena duten herritarrentzat pentsatutako alternatiba, hala nola babes ofizialeko eta etxebizitza sozialen prezioak, merkatu librekoen gainetik garestitu izana.

Lan-baldintzak urteekin zertxobait hobetzen badira ere, soldaten bilakaerak ez du etxebizitzaren prezioen gorakadaren erritmoa jarraitzen. Horixe bera da arazoa areagotzen duena. Datuek argi erakusten dute gazteen etxebizitza-irigarritasuna egoera larrian dagoela.

	EAEKO ETXEBIZITZEN PREZIOAK (MILAKA EUROTAN) ETA 25 URTETIK BEHERAKO EK HAUEK ESKURATZEKO BEHARKO LITUZKETEN URTEAK				
	BABES OFIZIALA/ SOZIALAK	LIBREAK	BATAZ BESTEKO SOLDATA GARBIA	BABES OFIZIALEKO ETXEBIZITZAK ETA ETXEBIZITZA SOZIALAK ORDAINTZEKO BATAZ BESTEKO URTEAK	ETXEBIZITZA LIBREA ORDAINTZEKO BATAZ BESTEKO URTEAK
2008	108,1	337,2	15.465,32	23,29944998	72,67876535
2009	115,3	329,3	15831,28	24,27683253	69,33530748
2010	110,2	318,1	15109,045	24,31214768	70,17871304
2011	112	308,3	15034,185	24,83229609	68,35532932
2012	114,5	302,2	13431,182	28,41646153	74,99960415
2013	117,7	283,8	12591,42	31,15878379	75,13052539
2014	127,2	266	14443,51	29,35574524	61,38858675
2015	129,8	259,8	12862,69	33,63733921	67,32650791
2016	130,4	253,5	12107,205	35,90148731	69,79315209
2017	132,7	258,7	12728,8	34,75059183	67,74663231
2018	135,1	270,4	13916,375	32,35995964	64,76782448
2019	134,4	289,1	13277,765	33,74061824	72,5774757
2020	131,1	303,4	13468,005	32,4472704	75,09154721
2021	130	302,1	14600,67	29,67900332	68,9694377
2022	191,4	293,8	18119,55	35,21058746	54,04843571
2023	164,4	302,7	17074,665	32,09433392	59,09339949
2024	165	285,4	17783,675	30,92724085	53,49475479

3.2 Alokairua

HEH GAZTEEK HILEAN ALOKAIRURA BIDERATZEN DUTEN SOLDATA GARBIAREN (%)					
<25					
URTEA	€/M2	BATAZ BESTEKO ALOKAIRUA (€)	B.B SOLDATA GAZTEAK URTEA	B.B. SOLDATA HILEAN ^a	% (OROKORREA N)
2012	8,6	688	13431,182	959,3701429	71,71
2013	8,1	648	12591,42	899,3871429	72,05
2014	8,1	648	14443,51	1031,679286	62,81
2015	8	640	12862,69	918,7635714	69,66
2016	8,4	672	12107,205	864,8003571	77,71
2017	8,9	712	12728,8	909,2	78,31
2018	9,45	756	13916,375	994,0267857	76,05
2019	10	800	13277,765	948,4117857	84,35
2020	10,45	836	13468,005	962,0003571	86,90
2021	10,5	840	14600,67	1042,905	80,54
2022	10,9	872	18119,55	1294,253571	67,37
2023	11,5	920	17074,665	1219,618929	75,43
2024	12,45	996	17783,675	1270,2625	78,41
2025	12,55	1004			

Gazteen errealitatera lurreratu nahian, badakigu gazteen ehuneko oso handia alokairuan bizi dela –irisgarriagoa delako–. Funtsean, ikusten duguna da 25 urtetik beherako gazteek soldataren %78 bideratzen dutela alokairua ordaintzera. Ondorioz, %22 gelditzen zaie gainontzeko gastuei aurre egiteko; elikagaiak, zaintza pertsonala, aisialdia....

Argi dago alokairuan bakarrik bizitzea bideraezina dela. Irtenbidetzat hartzen da pisua partekatzearen ideia, izan ezezagunekin, lagunekin edo bikotekidearekin. Izan ere, etxebizitzaren prezioak 2015etik iguera esponentziala izan du, baina batez besteko soldatak ez du logika bera jarraitu.

LAB'

EUSKAL
SINDIKALISMO
ERALDATZAILEA